

Matsayin
Musulmi
a wajen
'Yan Shi'a

Umar Labdo

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Gabatarwa

Lallai godiya ta tabbata ga Allah, muna gode masa, muna neman taimakonsa, muna neman gafara tasa. Muna neman tsari da Allah daga sharrin kawunanmu da miyagun ayyukanmu. Wanda Allah ya shirye shi, babu mai batar da shi kuma wanda ya batar babu mai shiriya tasa. Ina shaidawa babu abin bautawa da gaskiya sai Allah, shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Kuma ina shaidawa cewa Muhammad bawansa ne, kuma Ma'aikinsa ne. Tsira da aminci su tabbata a gare shi, da Alayensa, da Sahabbansa, da waƙanda suka bi Sunnarsa har zuwa ranar sakamako.

Bayan haka, 'yan Shi'a suna yawan yin magana dangane da haɗin kan Musulmi. Ba sa barin wata munasaba ta wuce ba tare da sun maimaita kira izuwa haɗin kai ba, da sukan rarraba da karkasuwa zuwa kungiyoyi da mazhabobi. Sau da yawa sukan yi kira da haɗin kai tsakaninsu da Ahalus Sunna, suna masu ƙarfafa cewa bai kamata a samu sabani ba domin hakan yana raunana Musulmi a gaban abokan gabansu. A wasu lokuta sukan nuna cewa abubuwan da suka raba su da Ahalus Sunna ba wasu muhimmai ba ne, kuma su da Ahalus Sunna duka abu guda ne tunda Shi'a ita ma mazhaba ce kamar sauran mazhabobi.

A wasu ƙasashe, 'yan Shi'a suna kira da abinda suke wa laƙabi da **Attaƙrib bainal Mazahib**, ko kuma **Atta'aruf**, watau kusantar da mazhabobi ga junansu ko kuma fahimtar juna, suna nufin kusanci da fahimtar juna tsakanin tafarkin Shi'a da na Sunna. A nan Nijeriya kuwa, mun san su da kirarin **Islam One**, wanda suke bin gine-ginen hukuma kamar makarantu da ofisoshi suna rubitawa, wai suna nufin Musulunci ɗaya ne, babu bambanci tsakanin wani tafarki da wani, ko kuma wata mazhaba da wata.

Amma mene ne haƙifanin abinda 'yan Shi'a suka ɗauki mai bin tafarkin da ba nasu ba, musamman Ahalus Sunna? Shin gaskiya ne suna ɗaukar dukkan Musulmi ɗaya ne, ko kuwa kawai yaudara ce suke yi don su samu karbuwa a wajen mutane? Mene ne abinda manyan malaman Shi'a suke faɗi dangane da Ahalus Sunna, da sauran Musulmi duka, a da da kuma yanzu? Shin sun yarda su Musulmi ne kamar yadda su ma suke da'awar Musulunci, ko kuwa suna ɗaukar su dabam? Ya suka ɗauki imaninsu da

sallarsu da azuminsu da hajjinsu da yankansu da auratayyarsu da sauran ma'amalolinsu da ayyukansu na addini?

Wannan ɗan karamin littafi zai yi kokarin amsa wadannan tambayoyi, da ma wasunsu, in Allah ya yarda, kuma amsoshin duka za su fito kai tsaye daga bakin manyan malaman 'yan Shi'a, ta hanyar littafansu wafanda suka yarda da su. A karshe mai karatu zai fita da sahihiyar fahimta ta matsayin Ahalus Sunna, da sauran Musulmi, a wajen 'yan Shi'a ta yadda zai yi hukunci da kansa a kan wannan da'awa ta Rafilawa ta kira zuwa ga haɗin kai da kusanto da mazhabobi da fahimtar juna idan gaskiya ce ko kuwa karya ce da yaudara.

Manufarmu a nan, in Allah ya yarda, ita ce bayanin gaskiya da sauke nauyin da yake kanmu na al'ummarmu, don wanda ya halaka ya halaka a bisa sani kuma wanda ya shiriya ya shiriya a bisa sani. Kuma gamon katarinmu bai zamo ba sai ga Allah, a gare shi muke dogara, kuma gare shi muke komawa.

Babi Na Daya

Ma'anar Ahalus Sunna A Wajen Rafilawa

Mai karatun littafan Shi'a zai lura da wasu sunaye, ko kuma laƙabai, da suke kiran Ahalus Sunna da su. Waɗannan laƙabai suna cikin littafan malamansu na farko da malamansu na zamani. Ba safai sukan kira su da sunan Ahalus Sunna ba sai nadiran. Sunayen dukkaninsu suna nuna ƙazafi da batanci da wulaƙanci. Zai yi kyau mu fara bayani da waɗannan sunaye kafin mu shiga magana a kan ma'anar Ahalus Sunna a wajen Rafilawa.

Sunayen Ahalus Sunna A Wajen 'Yan Shi'a

Akwai sunaye guda uku da Rafilawa suke amfani da su don ambaton Ahalus Sunna a cikin littafansu da maganganunsu waɗanda suka haɗa da hufubobinsu da laccocinsu da wa'azozinsu. Waɗannan su ne:

1. **Nasibawa.** Asalin sunan da Larabci **nasib**, jam'insa **nawasib**, watau mai kulla gaba, ko wanda ya kafa ƙiyayya. Abinda suke nufi gaba da ƙiyayya ga Ahalul Baiti, musamman Ali binu Abi Dalib da Fadima, Allah ya ƙara musu yarda, da kuma imamai goma sha biyu daga zuri'arsu. Wannan suna shi ne mafi muni kuma mafi yaɗuwa a tsakaninsu wanda suke ambaton Ahalus Sunna da shi.

Malaminsu mai suna Hussain Aali Usfur Addarazi Albahrani, yana cewa, "Al'ada ta gudana, kai har ma da hadisan imamai, a kan cewa **nasibi** shi ne wanda a wajensu suke kira **Sunni**."¹

A wajensu, yana nufin a wajen Ahalus Sunna. Amma su a nasu wajen nasibawa suke ce da su. Dubi yadda ya yi nuni ga Ahalus Sunna da lamirin "su" domin ya bambance su da "mu" wanda a zancensa yake nufin 'yan

---

¹ **Almahasin Annafsaniyya** na Albahrani, bugun Jam'iyyatu Ahalil Baiti, Bahrain, 1399 B.H. shafi na 147.

Shi'a. Wannan kawai ya isa ya nunawa mai karatu yadda ɗan Shi'a yake daukar kansa da Ahalus Sunna; watau abin mu ne da su.

Malamin Shi'a na wannan zamani wanda ya shahara da tsaurin kai, Muhammad Tijjani Samawi, yana cewa, "Abu ne da ba ya bukatar a faɗi cewa mazhabin **nasibawa** shi ne mazhabin Ahalus Sunna wal Jama'a."¹ Haka yake kamar yadda malamin ya faɗi. Wannan abu ba ya bukatar a faɗi saboda ya shahara a tsakanin Rafilawa kuma a cikinsu babu mai ja a kai.

2. **Amawa**. Wannan shi ne suna na biyu da Rafilawa ke kiran Ahalus Sunna da shi. Asalinsa da Larabci **aami**, jam'insa **awaam**, watau gama-gari, ko tarkacen mutane. Kuma sunan kishiyar lafazin **khaas** ne (jam'insa **khawaas**), wanda yake nufin na musamman, ko na-gari. Watau 'yan Shi'a su ne na musamman, masu nagarta, Ahalus Sunna kuwa tarkace, gama-gari. Daga cikin malaman Shi'a da suka yi amfani da wannan suna akwai Alhurrul Amili wanda ya rubuta wani babi mai taken "Babin Hani Ga Barin Riƙo Da Abinda Ya Dace Da **Amawa**" a cikin littafinsa mai suna **Alfusulul Muhimma**. A farkashin wannan babin, ya ruwaito imaminsu na shida, Ja'afar Sadik, yana cewa idan aka samu hadisai guda biyu masu karo da juna, to a ɗauki wanda ya saba wa ra'ayin **Amawa**, a kyale wanda ya dace da su.²

3. Suna na uku shi ne **Jumhur**. Wannan suna haka yake ko a Larabci, kuma ba shi da tilo sai jam'i kawai. Ma'anarsa ta yi kama da gama-gari koda yake a wani yayi yana nufin agalabiya, watau mafiya yawa, masu rinjaye, ko kuma majorati, kamar yadda ake faɗi da kalmar Turanci ta aro.³

Wadannan sunaye su ne 'yan Shi'a suke amfani da su wajen ambaton Ahalus Sunna a cikin littafansu, maganganunsu, laccocinsu da hudubobinsu. Kuma ma'anarsu a fili take; suna nuna yadda 'yan Shi'a suka ɗauki masu bin tafarkin Sunna a matsayin abokan gaba masu kiyayya ga imamai, bare

---

¹ A duba **Ash Shi'atu Hum Ahalus Sunna** na Muhammad Tijjani Samawi, bugun Mu'assasatul Fajri, Landan, bugu na 10, 1423 B.H. shafi na 161.

² A duba **Alfusulul Muhimma fi Usulil A'imma** na Munammad binu Hassan Alhurrul Amili, bugun Maktabatu Basirati, Qum-Iran, ba tarihi, shafi na 225.

³ **Alfusulul Muhimma**, shafi na 219.

wadanda ba na gida ba, kuma koma-baya wadanda suke gama-gari ne su, tarkace.

Banda wadannan sunaye, akwai wasu lafuza da malaman Shi'a ke amfani da su domin nuni ga duk wani Musulmi wanda ba ya bin tafarkinsu, wanda yana iya hadawa da Ahalus Sunna da wasunsu. Wadannan sun hada da **almukhalif**, watau mai saba mana, da **gairuna**, watau waninmu, da **munafik**, watau munafiki, da sauransu.

Ma'anar Ahalus Sunna A Wajen 'Yan Shi'a

Amma idan muka koma ga haƙiƙanin ma'anar Ahalus Sunna a wajen 'yan Shi'a, to sai mu ga cewa sun gina ta a kan abubuwa uku.

1. Abu na farko: Fifita wanin Ali binu Abi Talib(RA) a kansa. Dangane da wannan ma'ana ne malaminsu ɗan hayaki, Ni'imatullahi Aljaza'iri, yake faɗin wai, "An ruwaito daga Annabi(SAW) cewa alamar **nasibawa** ita ce gabatar da wanin Ali a kansa."¹ Watau wanda ya ce wani Sahabi ya fi Ali, ko yana gaba da shi a wajen daraja da falala, ko shi ne Khalifa na farko ba Ali ba, to wannan ya zama **nasibi**. Babu shakka Ahalus Sunna suna ganin cewa Abubakar da Umar da Usman suna gaba da Ali a wajen falala da fifiko da kuma jerin khalifanci.² Kai a cikin ƙungiyoyin Musulunci ma kaf, ba mai fifita Ali a kan Abubakar da Umar sai 'yan Shi'a (koda yake an samu wasu wadanda suka fifita shi a kan Usman). Saboda haka a kan wannan, duk wanda ba ɗan Shi'a ba **nasibi** ne ke nan.

2. Abu na biyu: Yarda da amincewa da khalifancin Abubakar da Umar, Allah ya kara musu yarda.³ Watau ko da mutum bai fifita su ba, idan dai ya yarda da cewa su khalifofi ne, to ya zama **nasibi**.

---

¹ A duba littafinsa, **Al'anwarun Nu'umaniyya**, bugun Muassasatul A'alami lil Madbu'at, Bairut, 1404 B.H., 2/307.

² Duba littafinmu, **Dangantaka da Auratayya Tsakanin Ahalul Baiti da Sahabbai**, bugun Zomo Press, Kaduna, 2010, babin Fifikon Sahabbai a Junansu, shafi na 5-6.

³ A duba **Nurul Barahin** na Ni'imatullahi Aljaza'iri, bugun Muassasatun Nashril Islami, Kum-Iran, 1417 B.H. shafi na 57-58.

3. Abu na uku: Jibintar Jibtu da Dagutu, kamar yadda suke fadi.¹ Abinda suke nufi da Jibtu da Dagutu su ne Abubakar da Umar, Allah ya kara musu yarda. Watau ba fifita su ba, ba yarda da khalifancinsu ba, ko jibintar su ma kawai, watau son su da daukar su a matsayin ‘yan uwa Musulmi, yana mai da mutum **nasibi**.

Yana daga cikin akidun Rafilawa sanannu cewa mutum ba ya zama Musulmi sai ya barranta daga Abubakar da Umar da manyan Sahabbai tare da su, kuma ya barranta daga duk mai son su, ko jibintar su. Babban malaminsu, Muhammad Bakir Almajalisi, ya tabbatar da wannan akida tasu inda yake cewa, “Akidarmu ta barranta ita ce cewa mu muna barranta daga gumaka huɗu: Abubakar da Umar da Usmanu da Mu’awiya; da mataye huɗu: A’isha da Hafsa da Hindu da Ummul Hakam; kuma muna barranta daga dukkan mabiyansu da magoya bayansu; kuma muna kɗure cewa su ne mafiya sharrin halittar Allah a bayan kasa; kuma cewa imani da Allah da Manzonsa da imamai ba ya inganta sai an barranta daga makiyansu.”²

Daga waɗannan bayanai da suka gabata zai bayyana a fili cewa a ganin ‘yan Shi’a duk wanda bai kɗure akidarsu ba ta cewa Ali binu Abi Dalib shi da ‘ya’yansa su kafai su ne khalifofi, ko imamai, kuma cewa Abubakar da Umar da Usmanu ba wai kawai su ba khalifofi ba ne a’a su kafirai ne gumaka, wanda duk bai kɗure wannan akida ba to shi ne **nasibi** kuma imaninsa da Allah da Manzo bai inganta ba. Wannan yana nufi, a takaice, duk wanda ba ɗan Shi’a ba kafiri ne, tun daga kan Abubakar(RA) har ya zuwa ga kai mai karatun wannan littafin, in kai ba ɗan Shi’a ba ne.

To jama’a, ina karyar haɗin kai? Ina karyar **takrib** da **ta’aruf** da “**Islam One**”? Ina da’awar cewa Musulmi duka ɗaya ne? Yaya masu barranta daga Abubakar da Umar da Usmanu da A’isha da Hafsa da mabiyansu da magoya bayansu za su haɗa kai da wani? Shin ana haɗa kai da kafiri wanda yake goyon bayan mafiya sharrin halittar Allah a bayan kasa?

---

¹ A duba **Alfusulul Muhimma** na Alhurrul Amili, shafi na 227.

² A duba **Haqqul Yaqin** na Muhammad Baqir Almajalisi, bugun Darul Adwa, Bairut, ba tarihi, shafi na 519.

Amma ba a nan batun ya kare ba. Saurari hukuncin **nasibawa** wadanda suka yarda da khalifancin Abubakar da Umar, suka fifita su a kan Ali.

Babi Na Biyu

Hukuncin Ahalus Sunna A Wajen ‘Yan Shi’a

Malaman Shi’a sun gina hukunce-hukunce masu hadarin gaske a kan Ahalus Sunna, da ma duk wani Musulmi wanda bai kudure irin kudurinsu ba. Wadannan hukunce-hukunce suna cikin littafansu na da da kuma na wannan zamani, kuma a kansu suke gina alaƙarsu da sauran Musulmi. Ga muhimmai daga cikin hukunce-hukuncen waƙanda ya kamata duk Musulmi ya sani domin ya san matsayinsa a wajen ‘yan Shi’a kuma ya tantance alaƙarsa da su.

Su Kafirai Ne Mushirikai

A wajen ‘yan Shi’a, Ahalus Sunna kafirai ne kuma mushirikai. Babban malaminsu, Almajlisi, yana cewa, “‘Yan Shi’a masu ban gaskiya da imamai goma sha biyu sun yi ittifaki a kan cewa duk wanda ya yi musun imamar ɗaya daga cikin imamai, ko ya musanta abinda Allah Maɗaukaki ya wajabta masa na yi musu biyayya, to shi kafiri ne, batacce, wanda ya cancanci ya dauwama a wuta.”¹

Wani babban shehinsu mai suna Abul Kasim Almusawi Alkhu’i yana faɗi, “Babu wata tantama dangane da kafircinsu (yana nufin Ahalus Sunna); saboda musun wilaya da imamai, kai ko da ɗaya daga cikinsu, yana wajabta kafirci da zindifanci.”²

Har yau, wani malamin nasu da ake kira Muhsin Al’muallim, yana cewa, “Ra’ayi mafi bayyana shi ne cewa **nasibi** yana cikin hukuncin kafiri,

---

¹ **Biharul Anwar** na Majalisi, bugun Mu’assasatu Daril Wafa, Bairut, 1403 B.H. 23/390.

² A duba **Misbahul Faqaha** na Abul Qasim Alkhu’i, bugun Darul Hadi, Bairut, 1412 B.H. shafi na 11.

ko da yana bayyana kalmar shahada biyu, kuma ya yi imani da Ranar Lahira.”¹

Su Masu Dauwama Ne A Wuta

Rafilawa suna dauka cewa Ahalus Sunna za su dauwama a wuta. Malaminsu, Almajalisi, ya ce, “Ka sani cewa sanya kalmar kafiri da mushiriki a kan wanda bai yi kuduri da imamar Sarkin Musulmi ba (yana nufin Ali binu Abi Dalib) da imamai zuri’arsa, aminci ya tabbata a gare su, yana nufin cewa shi kafiri ne mai dauwama a wuta.”² Irin wannan magana ta gabata, daga shi wannan malamin, inda ya yi amfani da lafazin “wanda ya cancanci dauwama a wuta.”

Wannan hukunci haka yake ko da mutumin bai nuna kiyayya ga imamai da ‘yan Shi’a ba. Malaminsu Abdullahi binu Shabbar yana cewa, “Amma sauran **masu saba mana**, waƙanda ba su kulla gaba ba, ba su yi taurin kai ba, ba su yi ta’assubanci ba, to ra’ayin wasu daga cikin malaman Imamiyya, kamar su Sayyid Almurтали, shi ne cewa su kafirai ne a duniya da lahira. Kuma ra’ayi mafi yawa, mafi shahara, shi ne cewa su kafirai ne masu dauwama a wuta.”³

Sai mu dubi wannan nassi da kyau. Abinda yake nufi, matuƙar dai mutum bai yi imani da tafarkinsu ba, to shi kafiri ne mai dauwama a wuta, ko da bai kulla gaba da imamai ba. Suna faɗin wannan saboda sanin cewa Ahalus Sunna suna nuna so da ƙauna ga Ali da Fadima da Hassan da Hussaini, Allah ya ƙara musu yarda, da ma sauran zuri’arsu baki ɗaya. Amma tunda yake ba su ƙi Abubakar da Umar ba, ba su barranta daga gare su ba, to wannan so da suke wa Ali ba shi da amfani. Watau a taƙaice idan mutum bai saki tafarkin Sunna ya kama na Shi’a ba, to ko bai yi gaba da ‘yan Shi’a ba, bai nuna taurin kai ko ta’assubanci ba, to har yanzu dai shi

---

¹ Duba **Annasbu wan Nawasib** na Muhsin Al’muallim, bugun Darul Hadir lil Diba’ah, Bairut, 1418 B.H. shafi na 609.

² **Biharul Anwar** na Majalisi, 23/390.

³ A duba **Haqqul Yaqin fi Ma’arifati Usulin Din** na Abdullahi binu Shabbar, bugun Darul Kitabil Islami, Bairut, ba tarihi, 2/188.

kafiri ne. Watau ke nan, ko mutum ba ya gaba da ‘yan Shi’a, to su suna gaba da shi.

Halaccin Jininsu

‘Yan Shi’a suna kudure halaccin jinin Ahalus Sunna, watau halas ne a kashe su ba don wani laifi ba sai don zama Ahalus Sunna kawai. Malaman Rafilawa masu yawa sun ruwaito wannan halaccin daga imamansu. Wani mai ruwayarsu da ake kira Dawud binu Farkad ya ce: Na ce da Abu Abdillahi (yana nufin Imam Ja’afar Sadik), “Me za ka ce dangane da kisan **nasibi**? Sai ya ce: Jininsa halal ne; sai dai ina jiye maka tsoro. Don haka idan ka samu iko ka rusa masa gini a ka, ko ka nutsar da shi a ruwa, don kada a samu shaida, to ka aikata haka. Sai na ce: To me kake gani dangane da dukiyarsa? Ya ce: Ka yashe ta inda duk ka samu iko.”¹

Halaccin Dukiyarsu

Kamar yadda jinin Ahalus Sunna ya halatta a addinin Shi’a haka nan dukiyarsu halas ce. Nassin da muka kawo a sama daga imaminsu na shida, Abu Abdillahi Ja’afar Sadik, yana tabbatar da haka. Kuma imaminsu na wannan zamani, Ayatullahi Ruhullahi Khumaini, ya yi wani karin bayani a kan wannan nassi, ya ce, “Idan ka samu iko ka karfi dukiyarsa, karfi ta ka aiko mana da khumusi!”² Wannan karin bayani na Khumaini yana da muhimmanci saboda yana nuna cewa akidar halaccin jinin Ahalus Sunna da dukiyarsu ba wai ‘yan Shi’a na da ne kawai suke kudure ta ba, a’ a har da ‘yan Shi’a na wannan zamani.

---

¹ A duba **Ilalush Shara’i** na Muhammad binu Ali binul Hussain wanda suke ma lakabi da Assaduq, bugun Muassasatul A’alami, Bairut, 1408 B.H. shafi na 326. Kuma akwai riwayar a cikin **Biharul Anwar** na Majalisi, 27/231 da **Wasa’ilush Shi’a**, 18/463.

² **Kashful Asrar** na Sayyid Hussain Musawi, bugun Darul Iman, Masar, ba tarihi, shafi na 89.

Halaccin Mutuncinsu

Rafilawa suna kudure halaccin mutuncin Ahalus Sunna da yi musu kazafi da keta irilinsu. Babban shaihinsu mai suna Abul Kasim Almusawi Alkhu'i yana cewa, "Lallai ya tabbata cikin riwayoyi da (littafan) addu'o'i halaccin la'antar **masu saba mana**, da wajabcin barranta daga gare su, da yawanta zagi a kansu, da zargin su, da afkawa cikin irilinsu, watau yi musu giba, domin su 'yan bidi'a ne masu musun (akidojinmu)."¹

Cin mutucin Ahalus Sunna da la'antar su da zagin su da yi musu kazafi ba wai kawai halas ba ne a wajen 'yan Shi'a, a'a shi wata ibada ce da suke neman kusanci ga Allah da ita, da kyakkyawan sakamako a Ranar Lahira. Kuma ko da yaushe wanda ake ci wa mutunci din ya fi girma a addini, to ladan ya fi yawa. Wannan ya sa suka fi mayar da hankali wajen cin zarafin Sahabbai, da la'antar su, da jifan su da miyagun abubuwa na batanci. Haka nan kuma, ba su kyale manyan malamai ba da kanansu tun daga zamanin Tabi'ai har ya zuwa yau.

Ga misali, sun yi kazafi ga Sarkin Musulmi, Umar binul Khaddabi(RA), suka jefe shi da liwadi. Malaminsu dan hayaki, mai tsaurin ra'ayi, Ni'imatullahi Aljaza'iri, ya ce, "Umar binul Khaddabi ya kasance yana da wani ciwo a duburarsa (idan ya motsa) babu abinda yake sanyaya shi sai ruwan maza."² Inna lillahi wa inna ilaihi raji'un!

Haka nan, sun jefi Usman binu Affan(RA) da irin wannan mummunan aiki. Ni'imatullahi Aljaza'iri, har yau, yana cewa, "Usman ya kasance yana daudu, kuma ya zama ana wasa da shi."³ Wannan shi ma jifa ne da liwadi ga wannan babban bawan Allah, tsarkakakke, mai kunya da kamun kai, surukin Annabi, wanda Manzo(SAW) yake jin kunyar sa, kuma mala'iku ma suke jin kunyar sa.

---

¹ Misbahul Faqaha na Abul Qasim Alkhu'i, shafi na 11.

² Al'anwarun Nu'umaniyya na Ni'imatullahi Aljaza'iri, 1/63.

³ Al'anwarun Nu'umaniyya, 1/65.

Ummul Muminina, A'isha, Allah ya kara mata yarda, wacce malamin Shi'a, Ali Al'amili Albayali, yake kira **Ummul Shururi**(uwar sharruka!)¹ ba ta tsira ba daga kagen Rafilawa da kazafinsu. Har yau har gobe suna gaskata, kuma suna maimaita, kazafin da munafukai suka yi mata a zamanin Annabi(SAW), inda suka jefe ta da alfasha, wanda kuma Allah Madfaukaki ya barrantar da ita, ya kubutar da ita daga wannan zargi. Amma 'yan Shi'a ba su gamsu ba; ba su yarda da ayoyi goma sha takwas da Allah ya saukar a cikin **Suratun Nur** ba domin barrantar da ita. Suna ganin wadannan ayoyi mahaifinta Abubakar ne ya soka su cikin Alkur'ani don ya wanke sunan diyarsa, amma ba Allah ya saukar da su ba!

Don haka suke ci gaba da laka mata wannan zargi. Har ma suna fafin, idan Mahadinsu ya bayyana a karshen zamani zai fito da ita daga kabarinta ya tsayar mata da haddi.² Kafircin da yake cikin wannan magana ba'a boye yake ba. Domin kuwa, bayan karyata Alkur'ani karara, da kazafi ga wannan babbar baiwar Allah, matar Annabi a duniya kuma matarsa a aljanna, maganar har yau tana nuna suka da zargi ga Annabi(SAW) cewa shi bai tsayar mata da haddi ba. Allah ya kiyashe mu tabewa!

Wannan dan misali ne kawai muka bayar don mai karatu ya gane wa idanunsa yadda Rafilawa suka mayar da kazafi ga magabatan wannan al'umma ibada. Da za mu bibiyi irin wadannan misalai na kazafi da kage, mu tsamo su daga littafan malaman Shi'a, mu rattaba su a nan, da sai littafin ya yi tsawo ainun.

Halaccin La'antar Su

'Yan Shi'a suna kudure halaccin la'antar Ahalus Sunna da ma duk wani Musulmi wanda ba ya bin tafarkinsu. Kuma Ahalus Sunna din ba wai kawai daidেকunsu da gama-garinsu ba, a'a har da shugabanninsu da magabatansu, kama tun daga Sahabban Annabi(SAW) har ya zuwa ko wane

---

¹ A cikin littafinsa, **Assirudul Mustaqim ila Mustahiqqi Attaqdim**, bugun Madba'atul Haidari, Bairut, ba tarihi, 3/161.

² A duba **Tafsirul Kummi** na Ali binu Ibrahim Alkummi, bugun Darul Kitab, Kum-Iran, 1387 B.H. 2/377.

karamin Musulmi da yake rayuwa a yau. A haƙifa ma, la'antar da suke wa Sahabbai ba sa yi wa kananan Musulmi irinta.

Ruwaya ta gabata, a baya kafan, daga shaihinu Alkhu'i inda yake cewa, "Lallai ya tabbata cikin ruwayoyi da (littafan) addu'o'i halaccin la'antar **masu saba mana...**" Wannan shi ne hukuncin wanda duk yake saba musu, watau ba ya bin tafarkinsu na Rafilanci. Su kuwa Sahabbai, musamman manya-manyansu kamar Abubakar da Umar da Usmanu da A'isha da Hafsa, Allah ya kara musu yarda, to su la'antar su ibada ce wacce ake samun lada mai tarin yawa da ita.

Akwai ruwayoyi masu yawa a littafan Rafilawa da suke nuna ladan la'antar Abubakar da Umar, Allah ya kara musu yarda. Ga ɗaya daga cikinsu:

Mulla Kazim, wanda yake mashahurin malami ne na Shi'a, ya karɓo ruwaya, yana dangana ta bisa karya ga Ali Zainul Abidin binul Hussain binu Ali binu Abi Dalib. Ya ce, Abu Hamza Althumali ya karɓo daga Ali Zainul Abidin ya ce, "Wanda ya la'anci Jibtu da Dagutu (yana nufin Abubakar da Umar) la'ana guda, Allah zai rubuta masa lada dubu sau dubu, ya kankare masa zunubi dubu sau dubu kuma ya ɗaukaka masa daraja dubu sau dubu saba'in. Kuma wanda ya la'ance su da yammaci la'ana guda za'a rubuta masa kamar haka. (Mai ruwaya) ya ce: Sai shugabanmu Ali binu Hussaini ya wuce (bayan ya faɗi wannan magana, ni kuma) sai na shiga wurin shugabanmu Abu Ja'afar Muhammad Albakir na ce masa: Ya shugabana, wata magana ce na ji daga mahaifinka. Sai ya ce: Faɗe ta mu ji, ya kai Thumali. Sai na maimaita masa maganar. Sai ya ce: Haka take, Thumali. Ko kana so in yi maka kari? Sai na ce: E, ya shugabana. Sai ya ce: Wanda ya la'ance su la'ana guda a ko wace safiya ba za'a rubuta masa zunubi ba a

wannan wunin har yammaci, kuma wanda ya la'ance su la'ana guda da yammaci ba za'a rubuta masa zunubi ba har ya wayi gari.”¹

Wannan ya sa malaman Rafilawa suka wallafa addu'o'i na musamman don la'antar Abubakar da Umar, Allah ya kara musu yarda, wafanda 'yan Shi'a suke maimaitawa safe da yammaci, da kuma a bayan salloli na farilla, kamar yadda Musulmi suke wurdi da lazimi. Mafi shahara a cikin wafannan addu'o'i ita ce addu'ar nan da suke kira **Du'a'u Sanamai Kuraishin**, watau Addu'ar Gumakan Kuraishawa Biyu (suna nufin Abubakar da Umar).²

Har yau, akwai wata addu'ar la'ana mai lugude, wacce ta kunshi la'antar magabata guda tara, wafanda suka hada da Sahabbai da Tabi'ai, tare da maimaita la'ana ga Umar sau tara. Ga yadda lafazin addu'ar yake:

Allahumma il'an Umara, thumma Ababakar in wa Umara, thumma Usmana wa Umara, thumma Mu'awiyya wa Umara, thumma Yazid wa Umara, thumma Ibna Ziyadin wa Umara, thumma Ibna Sa'adin wa Umara, thumma Shamran wa Umara, thumma Askara hum wa Umara. Allahumma il'an A'ishata wa Hafsa wa Hindan wa Ummal Hakam. Wal'an man radiya bi af'ali him ila yaumil kiyamah.³

Ga ma'anar addu'ar: Ya Allah ka la'anci Umar, sa'an nan Abubakar da Umar, sa'an nan Usmanu da Umar, sa'an nan Mu'awiyya da Umar, sa'an nan Yazidu da Umar, sa'an nan Ibnu Ziyad da Umar, sa'an nan Ibnu Sa'ad da Umar, sa'an nan Shamru da Umar, sa'an nan Askar nasu da Umar. Ya Allah ka la'anci A'isha da Hafsa da Hindu da Ummul Hakam, kuma ka la'anci (duk) wanda ya yarda da ayyukansu har ya zuwa ranar Alkiyama.

Wannan babbar addu'a ta 'yan Shi'a tana bukatar darasu. Da farko dai bari mu bi sunayen da suka zo a cikinta domin mu san su waye. Abubakar da Umar da Usmanu da Mu'awiyya, Allah ya kara musu yarda, ba sa bukatar bayani; kowa ya san su. Haka nan A'isha da Hafsa. Yazidu kuwa shi ne dan

---

¹ A duba **Ajma'ul Fala'ih** na Mulla Kazim, 513.

² Domin ganin wannan addu'a, sai a duba littafin **Bacin Tafarkin 'Yan Shi'a da Aqidojinsu**, babin Aqidar 'Yan Shi'a Dangane da Sahabbai.

³ A duba **La'ali'ul Akhbari** na malaminsu Muhammad Attursirkani, bugun Qum, Iran, ba tarihi, 4/92.

Mu'awiyya wanda ya gaje shi a mulkin daular Musulunci, kuma wanda a zamaninsa ne aka kashe Hussaini(RA). Ibnu Ziyad shi ne gwamnan Kufa a zamanin mulkin Yazidu, kuma rundunarsa ce ta kashe Hussaini(RA). Shi kuwa Ibnu Sa'ad (sunansa Umar binu Sa'ad binu Abi Waḳḳas) shi ne kwamandan rundunar da ta kashe Hussaini(RA).¹ Shamru ban san shi ba; ban gane wanda suke nufi da shi ba. Ga al'adar Rafilawa idan suka yi amfani da kalmar Askar to A'isha suke nufi da ita, saboda rafumin da ta hau a yaḳin Jamal sunansa Askar. Kuma da yake an ambace ta da suna a cikin addu'ar, muna iya dauka cewa ita ma an ninka mata la'ana ne saboda tsananin kiyayya, kamar yadda aka ninninka wa Umar. Hindu kuwa ita ce mahaifiyar Mu'awiyya(RA) kuma Ummul Hakam ita ce kakar Marwan binul Hakam, uban yawancin khalifofin Banu Umayya, ciki har da Umar binu Abdil'aziz khalifa mai adalci, Allah ya yi masa rahama.

Dalilin la'antar waƙannan manyan bayin Allah a wajen 'yan Shi'a abu ne mai sauƙi. Su dai Abubakar da Umar da Usmanu, Allah ya kara musu yarda, laifinsu a wajen Rafilawa shi ne wai sun hana Ali binu Abi Dalib khilafa, kuma sun hana ma Fadima(RA) gado na gonar da mahaifinta Annabi(SAW) ya bari. Ita kuma A'isha(RA) ta yi faɗa da Ali a Yaḳin Jamal. Hafsa(RA) ba ta yaḳi Ali ba, kuma ba ta yi ma Fadima kome ba. Don haka muna iya dauka cewa wata kila kiyayyar ubanta, Umar binul Khadḍabi, ce ta nashe ta, ta ja mata wannan la'ana. Mu'awiyya kuwa, Allah ya kara masa yarda, shi ne uban masu laifi, a ganin 'yan Shi'a, domin shi ya yaḳi Ali kuma ya tankwaɓe masa khilafa a bayan da ya same ta. Kuma wannan babban laifi nasa shi ya shafi mahaifiyarsa, Hindu. Ummul Hakam, kakar Marwan binul Hakam, 'yan Shi'a suna dauka cewa jikanta, Marwan, shi ne ya zuga Usmanu ya yi gaba da Ali. Kuma ga shi jikokinsa sun yi ta more mulki, suka hana jikokin Ali ɗanawa. Su kuwa Yazid da Ibnu Ziyad da Ibnu Sa'ad su suka kashe Hussaini(RA). Wannan ita ce aƙidar 'yan Shi'a da

---

¹ Domin bayanin rawar da Yazidu da Ibnu Ziyad da Ibnu Sa'ad suka taka wajen shahadar Hussaini(RA) a Karbala, sai a nemi littafinmu **Wa Ya Kashe Hussaini?** bugun Zomo Press, Kaduna, 2010.

fahimtarsu, kuma ita ta sa suke la'antar wadannan manyan bayin Allah ba dare ba rana.¹

To sai dai shin ko mai karatu ya san don me aka yi ma Umar(RA) luguden tsinuwa da la'ana a cikin wannan addu'ar? Me ya sa aka fara la'anar da shi, kuma aka yi ta maimaita sunansa tare da sauran? Amsar wannan tambaya dogon labari ne, amma muna iya takaice shi da cewa, a cikin Sahabban Annabi kaf, kai a cikin wannan al'umma duka, kai a cikin bil Adama baki daya tun daga Annabi Adamu har ya zuwa yau, kai a cikin halitta dukkaninta, mutum da aljan, ba wanda 'yan Shi'a suka fi ki kamar Sayyidina Umar, Allah ya fara masa yarda.² Don me? Saboda ya rushe daular kakanninsu Majusawan Farisa, ya maye makwafinta da daular Musulunci. Wannan shi ne laifinsa wanda 'yan Shi'a ba za su taɓa yafe masa ba har abada!

Su Najasa Ne

'Yan Shi'a suna kudure cewa Ahalus Sunna najasa ne. Malamansu masu yawa sun tafi a kan haka, kamar Ni'imatullahi Aljaza'ir³ da Muhsin Almu'allim.⁴ Kuma a kan wannan suka gina hukuncin haramcin amfani da duk abinda mai bin tafarkin Sunna ya yi amfani da shi, kamar akushinsa da tulunsa da randarsa da kore ko kokunansa, da sauransu, kamar yadda za mu gani a nan gaba kafan, in Allah ya yarda.

Sun Fi Kare Najasa

A ganin Rafilawa, Ahalus Sunna ba wai kawai su najasa ba ne, a'a najasarsu ma tana da tsanani, har ta fi ta kare. Wani mai ruwayarsu da ake

---

¹ Domin darasun ra'ayin Ahalus Sunna dangane da wannan aqida da fahimta ta Rafilawa, sai mai karatu ya nemi littafan **Kaddara Ta Riga Fata** na Muhammad Mansur Ibrahim da **Wa Ya Kashe Hussaini?** na Umar Labdo.

² Duba abinda suka fadi dangane da shi a cikin littafinmu **Bacin Tafarkin 'Yan Shi'a**.

³ A cikin littafinsa, **Al'anwarul Nu'umaniyya**, 2/307.

⁴ A cikin littafinsa, **Annasbu wan Nawasib**, shafi na 609.

kira Ibnu Abi Ya'afur ya ruwaito daga imaminsu na shida, Abu Abdillahi Ja'afar Sadiq, wai ya ce: "Na hore ka kada ka yi wanka da ruwan bandakin wanka na haya domin tana yiwuwa a sami ragowar ruwan Bayahude ko Banasare ko Bamajuse ko **Nasibi** mai gaba da mu Ahalul Baiti, kuma shi (Nasibi) shi ne mafi sharrinsu. Lallai Allah mai girma da daukaka bai halicci wani abin halitta ba wanda ya fi kare najasa. Kuma lallai **Nasibi** mai gaba da mu Ahalul Baiti ya fi shi (karen) najasa."¹

Wannan shi ne matsayin masu bin tafarkin Sunna, a idanun 'yan Shi'a. Kare ma ya fi su; saboda haka idan suka kira su zuwa ga hadin kai, ko 'yan uwantaka, to a haƙiƙa isgili ne kawai suke yi. Amfani suke so su yi da su don su cimma manufarsu ta yadda gubarsu a tsakanin jama'a. Allah ya isar mana sharrinsu.

Su Shegu Ne, 'Ya'Yan Karuwai

'Yan Shi'a suna daukar Ahalus Sunna a matsayin shegu, 'ya'yan zina, kuma 'ya'yan karuwai. Wannan shi ne faɗin bakinsu, ba kage ne ake musu ba. Wani mai ruwayarsu da ake kira Ali binu Asbad ya karɓo daga imaminsu na shida, Ja'afar Sadiq, wai ya ce: "Lallai Allah mai girma da daukaka yana fara duban masu ziyarar kabarin Hussaini binu Ali(AS) da yammacin (ranar) Arafa. (Mai ruwaya ya ce:) Sai na ce: Kafin ya dubi masu tsayuwar Arafa?! Ya ce: E. Na ce: Yaya haka?! Ya ce: Saboda a cikin wafancan (masu tsayuwar Arafa) akwai 'ya'yan zina, amma a cikin wafannan (masu ziyarar kabarin Hussaini) babu 'ya'yan zina."²

Sai mai karatu ya dubi wannan hadisi na Rafilawa da idanun basira. Banda kazaƙi da aka yiwa taron Musulmi mafi girma a duniya kuma a rana mai alfarma, har yau hadisin doyin Majusanci na tashi daga cikinsa. Domin idan aka dubi hadisin da kyau, za'a ga yana yaƙar ɗaya daga cikin shika-shikan Musulunci guda biyar, watau Hajji, wanda yake nuna karkin Musulmi

---

¹ A duba **Annasbu wan Nawasib** na Muhsin Almu'allim, shafi na 609.

² A duba **Biharul Anwar** na Majalisi, bugun Mu'assasatu Daril Wafa, Bairut, 1403 B.H., Babin Falalar Ziyarar Hussaini a ranar Arafa da Idi Biyu, 101/85.

da hadin kansu. Wadannan abubuwa kuwa, watau karfin Musulmi da hadin kansu, yana cikin abinda Majusawa wadanda suka yafa mayafin son Ahalul Baiti, ba sa kauna. Saboda haka wannan hadisi na ‘yan Shi’a yake kira da a bar taron Arafa kuma a bar taron Idi, aje ziyarar kabarin Hussaini! Muna rokon Allah ya turmuza hancin masu yiwa addinin Annabi Muhammad(SAW) zagon kasa.

Kuma ba wai kawai Ahalus Sunna ‘yan Shi’a suke yiwa kazafi da cewa su shegu ba ne, a’ a har da sauran Musulmi duka wadanda ba sa bin tafarkinsu. Mai ruwayarsu, Abu Hamza, ya karbo daga imaminsu na biyar, Abu Ja’afar Muhammad binu Ali binu Hussain binu Ali binu Abi Dalib, wai ya ce: “Na rantse da Allah, ya Abu Hamza, mutane duka ‘ya’yan karuwai ne in banda ‘yan Shi’armu.”¹

Mai karatu dubi wannan katoɓara, kuma ka dubi yadda aka dangana ta ga babban bawan Allah, jikan Annabi(SAW). Ya Ubangiji, muna shaidawa cewa dukkan ruwayoyin Maguzanci da fajirci da malaman Shi’a suke dangana wa zuri’ar Annabinka, karya ce tsagwaronta.

Hukuncin Garuruwansu

‘Yan Shi’a suna kin garuruwan Ahalus Sunna da biranensu, kuma na farkonsu su ne Makka da Madina. Mai ruwayarsu, Abu Basir, ya ruwaito daga imaminsu na shida, Ja’afar Sadiq, wai ya ce: “Lallai mutanen Makka suna kafircewa da Allah a fili kuma mutanen Madina sun fi su mugusci. Mutanen Madina sun fi mutanen Makka zama miyagu ninki saba’in.”²

Kin Biranen Makka da Madina masu tsarki akida ce zaunanniya a tafarkin Shi’anci. Kuma ba wani abu suke ki ba a wadannan birane sai masallatan nan masu alfarma wadanda su ne tushen Musulunci. Wannan ya sa suka ruwaito cewa idan Mahadinsu ya bayyana zai rushe su. Babban malaminsu, Muhammad Bakir Almajalisi, ya ruwaito kamar haka, “Lallai

---

¹ A duba **Arraudatu minal Kafi** na Kulaini, bugun Darul Kutubil Islamiyya, Bairut, 1375 B.H., 8/285.

² A duba **Al’usul minal Kafi** na Kulaini, bugun Darul Kutubil Islamiyya, Bairut, 1388 B.H., 2/410.

Mahadi zai rushe Masallaci mai Alfarma har sai ya mayar da shi ga harsashensa. Kuma zai rushe Masallacin Annabi zuwa harsashinsa.”¹

Wadannan ruwayoyi, banda kasancewarsu karya ce da aka lankayawa imamai, kuma suna nuna mugun nufin ‘yan Shi’a da matuƙar kiyayyarsu ga addinin Musulunci, kamar yadda suke fallasa asalinsu na Majusanci wanda suka lulluƙe da mayafin son Ahalul Baiti.

Kuma kada mai karatu ya dauka cewa wannan akida ta kin Makka da Madina tsohuwar akida ce ta Rafilawan farko, kuma a yanzu ta mutu. A’a, wannan akida tana nan da ranta a cikin zukatan shugabannin ‘yan Shi’a na wannan zamani da mabiyansu. Shaida ita ce abinda Sayyid Hussaini Musawi ya ruwaito daga Khumaini yana cewa, “Sayyid Hussain, lokaci ya yi na zartar da wasiyyar imamai.... Za mu shafe Makka da Madina daga doron kasa saboda wadannan birane biyu sun zama mafakar ‘yan Wahhabiyya.”²

Sa’an nan, ba Makka da Madina kadai ‘yan Shi’a suke ki ba. Akwai wasu muhimman kasashen Musulunci da suke cikin jerin wuraren da suke ki. Wadannan sun hada da Misira da Dimashka da Basra. Sun lankaya ruwaya ga Annabi(SAW) shi da kansa, suka ce wai ya ce, “Kada ku doshi Misira, kada ku yi nufin zama a cikinta.”³ A wata ruwayar kuma suka ce wai Ali binu Abi Dalib(RA) ya ce dangane da Misira, “Kada ku ci abinci a cikin akusanta kuma kada ku wanke kawunanku da kwatarniyoyinta; domin yin haka yana gadar da kaskanci kuma yana tafi da kishi.”⁴

Babu shakka wannan ruwaya ta Rafilawa dangane da Misira karya ce tsagwaronta. Abinda aka sani shi ne cewa Annabi(SAW) ya yi wasiyya da a kyautatawa mutanen Misira, kamar yadda ya inganta a ruwayar Imam Muslim da waninsa. Innar Muminai, Ummu Salama(RA) ta ruwaito cewa, Annabi(SAW) ya yi wasiyya ga al’umma a lokacin rasuwarsa, ya ce, “Ina gam muku da Allah dangane da Kibcfawan Misira. Lallai ku da sannu za ku

---

¹ A duba **Biharul Anwar** na Majalisi, 52/338. Kuma har yau, akwai wannan ruwaya a cikin **Kitabul Gaiba** na babban malaminsu, Abu Ja’afar Muhammad binu Hassan Aldusi, shafi na 282.

² A duba **Kashful Asrar** na Sayyid Hussain Musawi, bugun Darul Iman, Iskandariyya, 2002, shafi na 91.

³ **Biharul Anwar** na Majalisi, 40/211.

⁴ **Biharul Anwar**, 40/211.

yi rinjaye a kansu, kuma za su zame muku tattali da taimako wajen daukaka addinin Allah.”¹

A wani hadisin kuma ya ce, “Lallai ku za ku buɗe Misira (watau za ku ci ta da yaƙi), kuma ita ƙasa ce da ake ambaton ƙiraɗi a cikinta. Idan kuka buɗe ta, to ku kyautata wa mutanenta domin lallai su suna da alƙawari da zumunta,” ko kuma cewa ya yi, “alƙawari da surukuta.”² Malamai suka ce zumunta saboda Hajar uwar Annabi Isma’il(AS) daga cikinsu take, surukuta kuma saboda Mariya Alƙibdiyya, kuyangar Annabi kuma mahaifiyar ɗansa Ibrahim, daga cikinsu take.³

Wadannan hadisai ingatattu suna nuna falalar ƙasar Misira da falalar mutanenta, sabanin abinda ‘yan Shi’a suke da’awa.

Hukuncin Akusansu Da Tukwanensu

Ya gabata cewa Rafilawa suna kudure najasar Ahalus Sunna, kuma a kan haka suka gina hukuncin amfani da abubuwan da Ahalus Sunna suka taɓa na kayan amfani na yau da kullum. A baya kaɗan maganarsu ta gabata inda suka ruwaito daga Ali binu Abi Dalib(RA) yana hani ga barin amfani da akusan Misira da kwatarninta. A kan haka, dukkan kayan amfani na masu bin tafarkin Sunna, kamar kwanuka da tukwane, kofuna da butoci, ludaya da cokula, da sauransu, najasa ne kuma bai halasta ɗan Shi’a ya yi amfani da su sai bayan tsaftacewa irin ta Shari’a, watau wanki wanda yake gusar da najasa.

Shaidan Na Shafar Su A Lokacin Haihuwarsu

Malaman Shi’a suna kudure cewa, Shaidan yana shafar jira-jiran Ahalus Sunna a yayin haihuwarsu. Kuma ga alama sun yi haka ne don su

---

¹ Haithumi ya ambaci wannan hadisi a cikin **Majma’uz Zawa’id**, ya ce Dabarani ya ruwaito shi kuma masu ruwayarsa adalai ne.

² Imam Muslim ya fitar da hadisin a cikin **Sahih** nasa, da Imam Ahmad a **Musnadinsa**.

³ Imam Nawawi ya ambata wannan a cikin littafin **Riyadus Salihin**. Don karin bayani, duba littafinmu **Dangantaka Da Auratayya Tsakanin Ahalul Baiti da Sahabbai**, shafi na 47-48.

gamsar da mabiyansu a kan cewa sharrin masu bin tafarkin Sunna asali gare shi don yana farawa tun a sa'ar da suka shigo duniya. Wani mai ruwayarsu da ake kira Abu Yahaya ya ruwaito daga imaminsu na shida, Abu Abdillahi Ja'afar Sadiq, wai ya ce: "Babu wani abin haihuwa da za'a haifa face Ibilis ya halarci haihuwarsa. Idan Allah ya san cewa shi dan Shi'armu ne, sai ya tsare shi daga Shaidanin (ba zai taɓa shi ba). Idan kuwa ba dan Shi'armu ba ne sai Shaidan ya kafa dan yatsansa a cikin duburarsa idan namiji ne sai ya zamo lalatacce. Idan kuma mace ce sai ya kafa dan yatsansa a cikin farjinta sai ta zama fajira. Wannan ya sa jariri yake kuka mai tsanani a yayin da ya fito daga cikin mahaifiyarsa."¹

Malamai suka ce karyar jahili tana rushe kanta da kanta. Shin jariran Shi'a su ba sa kuka a yayin da aka haife su?

Abinda ya inganta dangane da kukan jariri a lokacin haihuwarsa shi ne abinda Imam Muslim ya ruwaito dangane da falalar Annabi Isa (AS) da mahaifiyarsa cewa Manzo(SAW) ya ce, "Babu wani abin haihuwa da za'a haifa face Shaidan ya tsunkune shi, sai ya fashe da kuka saboda tsunkunin Shaidan, banda Dan Maryamu da Mahaifiyarsa."² Watau su kadai su ne Shaidan bai tsunkune su ba.

Sallarsu Banza, Azuminsu Banza!

'Yan Shi'a suna kudure cewa dukkan ibadojin Ahalus Sunna, kamar sallah da zakka da azumi da hajji da sadakoki da sauran ayyukan alheri, duka Allah ba zai karɓe su ba saboda ba su yi imani da imamai goma sha biyu ba, kuma saboda ba su barranta daga azzalumi ba, watau Sahabban Annabi(SAW).³

Saboda haka, masu bin tafarkin Sunna hukuncinsu daya da kafirai: sallarsu banza, azuminsu banza!

---

¹ A duba **Tafsirul Ayashi** na Muhammad binu Mas'ud Al'ayashi, bugun Mu'assasatul Bi'itha, Qum-Iran, 1421 B.H., 2/398.

² A duba **Sahih Muslim**, Kitabul Fada'ili, babu Fada'ili Isa, alaihis salam.

³ A duba **Kisatul Anbiya** na Ni'imatullahi Aljaza'iri, bugun Darul Balag, Bairut, 1417 B.H., shafi na 344.

Rayuwarsu Banza, Mutuwarsu Banza!

Mai ruwayar Rafilawa, Abdullahi binu Sinan, ya tambayi imaminsu na shida, Abu Abdillahi Ja'afar Sadiq, Allah ya rahamshe shi (kuma ya yi masa sakayya karerayin da 'yan Shi'a suka laka masa), dangane da Ahalus Sunna masu jihadin kafirai idan aka kashe su a fagen fama, shin ana cewa sun yi shahada? Sai ya ce: "Suna gaggautawa kansu mutuwa ne kawai. Rayuwarsu banza ce, mutuwarsu banza. Na rantse da Allah ba mai shahada sai dan Shi'armu, koda ya mutu a kan gadonsa."¹

To Falasdinawa da Musulmin Jos, sai ku aje makamanku; domin jihadinku aikin banza ne, inji malaman Shi'a! Ku kuwa Rafilawa, 'yan gata, sai ku mife kafa, ku yi barci da minshari, ku mutu a kan gadajenku, imamai sun yarje muku!

Wajabcin Saba Musu

'Yan Shi'a suna kudure wajabcin saba wa Ahalus Sunna a cikin akidoji da hukunce-hukunce da ra'ayoyi. Mai ruwayarsu, Ali binu Asbad, ya ce: Na tambayi Imam Rida(AS) dangane da lamari ya bijiro mun a garin da babu malamin Shi'a da zan tambaya fatawa. Sai ya ce, "Ka tambayi malamin garin (wanda ba dan Shi'a ba) kuma hukuncin da ya fada maka sai ka yi aiki da sabaninsa."²

Wannan ka'ida ce daga cikin ka'idodin addinin Shi'a: sabawa Ahalus Sunna. Don haka idan dan Shi'a ya rasa sanin hukunci na wata mas'ala, ko wani aiki na ibada, sai kawai ya duba yadda Ahalus Sunna suke yi sai ya saba musu. Duk abinda suke yi, to sabaninsa shi ne hukuncin gaskiya, shi ne dai-dai. Wannan ya sa suka ce:

---

¹ A duba **Wasa'ilus Shi'a** na Alhurrul Amili, bugun Mu'assasatu Ahlil Baiti, Bairut, 1413 B.H., 15/31.

² A duba **Uyun Akhbaar Rida** na Ibnu Babawaihi Al'kummi, bugun Tehran-Iran, ba tarihi, 1/275.

Shiriya Na cikin Saba Musu

‘Yan Shi’a sun ruwaito daga imaminsu na takwas, Imam Ali binu Musa, wanda suke ma laƙabi da Rida, Allah ya jifan sa, wai ya ce, “Abinda duk ya sabawa **Amawa**, to shiriya na cikinsa.”¹

Kuma wannan babu mamaki, domin kuwa,

Allansu Dabam, Namu Dabam

Don sabani tsakanin ‘yan Shi’a da Ahalus Sunna ya zama cikakke, kuma kada a samu tsammanin haɗin kai koda watan-wata rana, sai malamansu suka yi shelar cewa: Ubangijinsu dabam, namu dabam, Annabinsu dabam namu dabam, kamar yadda Khalifansu dabam namu dabam.

Malaminsu ɗan hayaki, Ni’imatullahi Aljaza’iri, ya ce, “Lallai mu ba ma tarayya da su (yana nufin Ahalus Sunna) a Uabngiji ko Annabi ko Imami. Domin su suna cewa Ubangijinsu shi ne wanda Muhammadu yake Annabinsa, kuma Abubakar yake Khalifansa a bayansa. Mu kuwa ba ma ban gaskiya da wannan Ubangijin, ko wannan Annabin. Mu muna cewa, Ubangijin da Khalifan Annabinsa shi ne Abubakar, to mu ba Ubangijinmu ba ne, kuma wannan Annabin ba Annabinmu ba ne.”²

Imam Khumaini ma ya yi irin wannan magana a cikin littafinsa, **Kashful Asrari**, wacce take nuna su ubangijin da suke bautawa dabam yake da Ubangijin Ahalus Sunna. Ya ce, “Mu muna bauta wa ubangijin da muka san cewa ayyukansa suna ginuwa a kan harsashin hankali kuma ba ya aikata wani abu da yake saba wa hankali, ba ubangijin da yake gina gini gawurtacce ba na allantaka da adalci da addini sa’an nan ya rusa shi da hannunsa, ya ba da sarauta ga irin su Yazidu da Mu’awiya da Usmanu binu Affan da sauran masu kama da su ‘yan wafce, kuma ba zai bayyana wa

---

¹ A duba **Atta’adul wat Tarjih** na Khumaini, bugun Daru Nashri Athar Khumaini, Tehran-Iran, 1417 B.H., shafi na 171.

² A duba **Al’anwarun Nu’umaniyya**, na Ni’imatullahi Aljaza’iri, 2/278.

mutane abinda ya kamata su yi ba a bayan Annabi, sai ya bari a assasa zalunci da cuta.”¹

Wannan magana ta Khumaini wataƙila tana da ɗan shiga duhu kaɗan. Abinda yake nufi a takaice su ba sa bautawa Ubangiji Allah wanda ya gina gawurtaccen gini, watau Musulunci, kuma ya rusa shi da hannunsa tunda bai faɗa wa mutane su naɗa Ali binu Abi Dalib khalifa ba a bayan Annabi(SAW); amma ya kyale shugabancin Musulmi ya zama zaɓe, don haka ‘yan wafce, masu warwaso, irin su Mu’awiya, suka kwace mulkin alhali ba su cancanta ba don haka sai suka assasa zalunci da cuta. Za’a lura cewa Aljaza’iri ya ambaci Abubakar a yayin da Khumaini ya waske, ya ambaci Mu’awiya da Usmanu a maimakon sa, koda yake ya kara da ambaton “masu kama da su”.

To, ina Musulmi masu sassaucin ra’ayi? Ina masu kyakkyawar niyya, da wayewa da rashin tsanani? Ina masu zargin wasu da cewa su ne masu raba kan Musulmi? Ina ‘yan jaridarmu masu tallan Shi’a ga Musulmin Nijeriya a cikin jaridunsu? Ga ra’ayin ‘yan Shi’a da aƙidarsu dangane da Ahalus Sunna da ma sauran Musulmi baki ɗaya waɗanda ba sa bisa kan aƙidarsu. Idan a da ba ku sani ba, to a yanzu kun gani da idanunku. ‘Yan Shi’a suna yekuwa da babbar murya: **Lakum dinukum, wa liya din!**

---

¹ A duba **Kasful Asrari** na Khumaini, shafi na 142.